

tena kua pau i a ia te haere te motu, ara te haere pera i tona tupuna i a Tamatea—pokai whenua. Ko te whakatau tenei: "Me whakakotahi tatou."

He kite nona kei te wehewehe tatou i runga ano i nga ahutanga wehewehe mai o mua, ara o te ao maori i tae mai ai ki Aotearoa nei, ara tenei iwi he motuhake ki raro i tona tupuna i tona waka ranei. Tera ano etahi kaupapa whakakotahi i raro i enei.

He tika tonu to tatou pakaru. Kei te wehewehe a iwi tatou. Kei te pakaru ano i roto i nga hapu kotahi: ehara i te pakaru-tataki-moori mai nei.

Heoi ra kei te whakahaere ano ranei i roto i tenei ruatekau tau tetahi take whakakotahi i a tatou penei me te pakaha e whakahaere nei? Kaore ratou i te kite i tetahi kai whakahaere i tenei putake e kopikopiko haere ana i waengangnui i a tatou i roto i enei ra.

He take uaua tenei no mua iho. Ehara tenei i te take ngawari.

He tikanga uaua te whakakotahi i roto i te whanau, i te hapu i te iwi ranei. Tena me pehea e taea ai te whakakotahi i nga iwi ehara nei i naianei i wehewehe ai, engari no Hawaiki mai ra ano.

TE HEKENGĀ MAI I HAWAIKI

Ko te iwi maori o enei ra he uri ratou no nga iwi i heke mai i Hawaiki. Taemai nga waka o te hekenga whakamutunga e noho ana te tangata whenua. Ko aua tangata whenua, me nga iwi whakaeke, no te kawai kotahi o te tangata. Kaore he kupu a tetahi ki tetahi "E! taua ka whakakotahi!"

Ka tiria ki te pakanga a ka mate tetahi, a ka riro i tetahi te mana o te whenua. Koia ra tenei ko taua toki na ana nei tatou i wehewehe, ara ko te mana, ko te kaha, ko te rangatiranga.

Koianei te mea na ana o tatou tupuna i pana mai ai i Hawaiki, ara he mau kino no te hunga i a ia te mana. I hi-koa e ia taua mana hei rakau ma ana, ka patua nei te hunga i raro i tona mana. Kaati na kona ka takea mai tenei mea a te 'pakanga'.

Ka hemanawa te tangata, ka rapu he turanga waewae hou hei taanga manawa, ka heke mai nei ki Aotearoa, ara k te whenua watea i te kino.